

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ___ ” _____ 20__ р.

КОМПЛЕКСНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»
за спеціалізацією «Банківська справа»

на тему:

«КРЕДИТУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В
УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Виконали: студенти 4 курсу, групи 2
Факультету фінансів та банківської справи

ШАФРАН О.В., БОЙКО С.О.

Керівник: к.е.н., викладач

КРЕТОВ Д.Ю.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1	6
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРЕДИТУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	6
1.1 Теоретичні засади функціонування банківського кредитування корпоративного сектору.....	6
1.2. Особливості вітчизняного правового регулювання ринку корпоративного кредитування.....	19
1.3. Чинники впливу на функціонування та розвиток кредитування корпоративного сектору економіки	26
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	38
РОЗДІЛ 2	41
ОЦІНКА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ КОРПОРАТИВНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	41
2.1. Основні етапи розвитку банківського корпоративного кредитування в Україні	41
2.2. Аналіз сучасних тенденцій розвитку банківського корпоративного кредитування в Україні.....	49
2.3. Оцінка концентрації вітчизняного ринку корпоративного кредиту	59
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	76
РОЗДІЛ 3	79
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ КОРПОРАТИВНОГО КРЕДИТУВАННЯ УКРАЇНИ	79
3.1. Міжнародний досвід функціонування ринку корпоративного кредитування..	79
3.2 Основні шляхи вдосконалення корпоративного кредитування в Україні	92
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	116
ВИСНОВКИ.....	118
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	122
ДОДАТКИ.....	131

ВСТУП

Актуальність теми. Корпоративне кредитування є одним із основних видів банківської діяльності, який відіграє важливу роль у задоволенні постійно зростаючих потреб клієнтів які займаються підприємницькою діяльністю, в разі нестачі у них власних коштів та сприяє розвитку виробництва і соціально-економічному розвитку країни.

Динамічний розвиток, різноманітність форм і видів корпоративного кредиту свідчать про зацікавленість у ньому, як джерелі високих прибутків, з боку банків, а також про постійний попит з боку клієнтів. Збільшення обсягів корпоративного кредитування сприяє економічному зростанню.

Для України, яка знаходиться на стадії побудови ринкових відносин корпоративний сектор економіки є основою соціально-економічного розвитку населення. Підприємства дають змогу в найбільш короткий термін здійснити структурну перебудову економіки, сприяють насиченню ринку новими товарами та послугами, послабленню монополістичних тенденцій в економіці країни шляхом розвитку та посилення конкуренції

Проблемам розвитку кредитних відносин та теоретичних положень кредиту, а також обґрунтуванню особливостей реалізації кредитних відносин банків з підприємствами реального сектору присвячені наукові праці зарубіжних і вітчизняних вчених, таких як: М. Бунге, О. Канаєв, Т. Караченцева, Дж. Кейнс, Т. Ковальчук, В. Лексіс, Дж. Ло, К. Маркс, Д. Рікардо, Л. Рябініна, М. Савлук, А. Сміт, М. Фрідмен, Й. Шумпетер тощо. Вагомий внесок у дослідження зробили провідні вітчизняні науковці: Т. Болгар, І. Гуцал, О. Дзюблюк, В. Карчева, О. Козюк, Л. Кузнецова, Т. Павленко, Ю. Потійко, Д. Ситников, Я. Чайковський та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є охарактеризування розвитку банківського кредитування корпоративного сектору економіки України та фінансової глобалізації як основний чинник впливу.

Реалізація мети дослідження передбачає постановку та вирішення таких завдань:

- дослідити економічну сутність та роль корпоративного кредитування в економіці;
- проаналізувати законодавчу базу і можливості регулювання корпоративного кредитування;
- проаналізувати сучасні тенденції розвитку корпоративного кредитування розвинених країн світу та України
- проаналізувати рівень концентрації кредитування корпоративного сектору економіки на вітчизняному ринку;
- визначити основні проблеми кредитування та сформулювати шляхи розвитку.

Об'єктом дослідження є фінансові відносини, що виникають в процесі кредитування корпоративного сектору економіки України.

Предметом дослідження є теоретичні і практичні аспекти розвитку кредитування корпоративного сектору економіки України.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, а саме: аналізу й синтезу – з метою дослідження тенденцій кредитування в Україні та обґрунтування особливостей банківського корпоративного кредитування; систематизації та класифікації – для виділення методів та інструментів банківського корпоративного кредитування; порівняння – для здійснення порівняльного аналізу розвитку кредитування корпоративного сектору у зарубіжних країнах і в Україні; узагальнення результатів – при формуванні висновків.

Інформаційною базою дослідження є офіційні статистичні дані Національного банку України, Державної служби статистики України, законодавчі акти, постанови Національного Банку та Кабінету Міністрів України, Світового Банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Євростату, напрацювання вітчизняних і зарубіжних учених з проблем банківського кредитування та розвитку малого і середнього бізнесу, що містяться у монографіях, спеціальній науковій

літературі, матеріалах наукових і науково-практичних конференцій та семінарів, мережі Інтернет.

ВИСНОВКИ

Дослідження банківського кредитування корпоративного сектору України в умовах фінансової глобалізації дозволило зробити ряд висновків науково - теоретичного та прикладного характеру, а саме:

1. Сучасний ринок корпоративного кредиту – це один з сегментів банківського кредитного ринку – значно складнішої системи кредитних відношень. Банківський корпоративний кредитний ринок - це сегмент кредитного ринку, особливістю якого є організація економічних відношень між банками та підприємствами корпоративного сектору економіки при купівлі-продажу кредитних ресурсів, що сприяє виконанню стратегічних завдань розвитку різних галузей економіки

На сучасному етапі економічного розвитку України корпоративний сектор економіки стає реальним пріоритетом державної політики. Здатність активізувати підприємницьку активність може забезпечити в перспективі додаткову зайнятість і зростання виробництва. Разом з тим, ефективний розвиток цього бізнесу неможливо без вдосконалення діючої системи його фінансування. Основною проблемою, що заважає розвитку корпоративних клієнтів, є брак ліквідних коштів. Цей факт обумовлює виникнення потреби в позикових ресурсах, а, отже, об'єктивно передбачає побудову взаємин з комерційними банками в сфері кредитування. При цьому, одним з основних джерел фінансування малого підприємництва є банківський кредит.

2. Кредитування суб'єктів господарювання є перспективним напрямком у покращенні фінансових результатів в діяльності банків з врахуванням всіх трансформаційних та, як наслідок, нестабільних чинників сьогодення у банківській системі України.

Головні чинники, що впливають на розвиток корпоративного кредитування можна розділити на дві групи: внутрішні та зовнішні. При цьому, найвпливовішим серед усіх чинників, все ж таки, є фінансова глобалізація, що призводить до

асиметрії інформації на між банками та підприємствами на кредитному ринку, що призводить до падіння якості кредитного портфелю банків та недостачі оборотного капіталу підприємств

3. Проаналізувавши концентрації ринку корпоративного кредитування можемо сформулювати такі висновки. Активізація кризових явищ в економіці країни призводить до зростання рівня концентрації ринку. В середньому концентрація ринку корпоративного кредитування за умови його значного кількісного скорочення за період аналізу зросла на 10%. Виходячи з цього, можна стверджувати, що якісні характеристики ринку корпоративного кредитування, зокрема показники його концентрації, мають прямий зв'язок зі станом економічної системи. В умовах кризи рівень концентрації підвищується, і навпаки.

4. Основною проблемою, яка постає перед банком при кредитуванні підприємств є ризик. Ризик є невід'ємною складовою економічної діяльності. Недостатнє усвідомлення його нерідко призводить до сумних наслідків. Банківську справу неможливо уявити без ризику, тобто для функціонування комерційних банків ризик є притаманною складовою. Мінімізація кредитного ризику є основним завданням і проблемою для банку при здійсненні кредитування. Поступове відновлення економіки збільшує потреби підприємств у кредитних коштах. Банки поступово зменшують вартість кредитів і намагаються не погіршувати нецінові умови кредитування. Проте відсоткові ставки залишаються достатньо високими, чим відлякують значну частину корпоративних клієнтів від залучення банківських кредитів.

5. Для успішного подальшого розвитку підприємництва в Україні потрібно і надалі розвивати та вдосконалювати системи кредитної підтримки підприємств банками. Для цього потрібно:

- налагодити технології банківського кредитування суб'єктів підприємництва відповідно до міжнародних стандартів та використання на практиці закордонних технологій.

- розробити механізм участі держави в розподілі ризиків при кредитуванні суб'єктів бізнесу, щоби мінімізувати ризики для банківських установ.

- удосконалити норми банківського кредитування підприємств, з урахуванням специфіки та потреб бізнесу. Для цього треба буде створити спеціалізовані банки, які будуть кредитувати тільки суб'єкти бізнесу, які будуть придержуватися за сегментом ринку.

- розробити підходи до організаційно-економічного механізму фінансової підтримки підприємництва в Україні.

Для вирішення проблеми кредитування корпоративного в Україні важливу роль відіграють три сторони – держава, банківський сектор та підприємства.

На державному рівні основним завданням виступає здешевлення банківських кредитів, шляхом регулювання ставок рефінансування і мінімізації вартості кредитів з боку Національного Банку України. Не менш важливим завданням є також розвиток в Україні альтернативних способів забезпечення кредитів, зокрема страхування фінансових ризиків, заснування гарантійних фондів або надання державних гарантій.

На рівні банків необхідно більшу увагу приділяти освоєнню та впровадженню нових кредитних технологій інноваційних проектів, розробці нових банківських продуктів для малих підприємств.

Підприємства в свою чергу повинні більше довіряти банкам, показувати достовірну і правдиву інформацію, щодо своєї діяльності, оскільки це впливає на прийняття банком позитивного рішення.

Одним із факторів успішного зростання економічного життя за кордоном є налагоджена робота банків із суб'єктами бізнесу. Зарубіжні банки йдуть назустріч своїм клієнтам і створюють максимально комфортні умови для проведення самого процесу кредитування. Вони можуть надавати кредити на заснування свого майбутнього бізнесу (проектне фінансування) та багато іншого, що в сучасному українському банку є новизною.

Розвиток бізнесу в Україні є істотним недовикористаним резервом економічного зростання. Його активізація є одним з ключових пріоритетів регулювання соціально-економічного розвитку економіки України. Аналіз світового досвіду свідчить, що виконання підприємством своєї суттєвої економічної та

соціальної ролі можливе лише за умов виваженої державної політики всебічної підтримки цього сектору економіки. Тому стимулювання розвитку бізнесу в Україні повинно відбуватись на основі запровадження ліпшого європейського досвіду, тобто на основі використання європейських стандартів розвитку підприємництва, що значною мірою обумовить створення сучасної ринкової економіки з соціальною справедливістю.

Для розвитку банківського кредитування корпоративного сектору в Україні потрібно створити ряд передумов, які б забезпечили зниження відсоткової ставки за кредитами корпоративних клієнтів, розширення спектру банківських послуг для цього сегменту ринку, розробку нових гарантійних схем фінансово-кредитної підтримки підприємств, удосконалення технологій кредитування для суб'єктів підприємницької діяльності.

На наш погляд, подальший сталий розвиток кредитування корпоративного сектору економіки в Україні неможливий без використання досвіду розвинених країн. Це має на увазі вдосконалення нормативно-правової бази, розробки ефективної системи зовнішнього фінансування, адекватної реаліям української економіки, застосування комплексного соціально-економічного підходу, з використанням усіх інструментів державного регулювання. Отже, варто для симулювання розвитку банківського кредитування корпоративного сектору України, використовувати зарубіжний досвід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. COSME. Europe's programme for small and medium-sized enterprises [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://ec.europa.eu/growth/smes/cosme/index_en.htm
2. EU Grants Guidelines. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.welcomeurope.com/eurofundingguidelines/guidelineeuropeanprojectleaders.html>
3. Акчуріна Ю. М. Проблеми і перспективи кредитування малого бізнесу / Ю. М. Акчуріна, А. І. Мальцева; Класичний приватний університет // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. — 2008. — № 1 (3). — С. 13–18.
4. Алексєєв С. Кредити «малому» бізнесу - проблеми та перспективи [Електронний ресурс] — режим доступу: <http://bankstatey.com/index.php?newsid=681>
5. Андреева А.В. Финансовая глобализация и кризис инновационных финансовых инструментов // Экономические науки. — 2011. — №5. — С. 293-296.
6. Банківське кредитування корпоративного сектору економіки в умовах циклічності: монографія / Л. В. Кузнецова, Л. В. Жердецька, Д. Ю. Кретов [та інш.] / ред. Л. В. Кузнецова. — Харків : «Диса Плюс», 2018. — 280 с.
7. Банківський кредит [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.br.com.ua/referats/Money_and_Credit/18225.htm
8. Банківський кредит. Класифікація кредитів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bibliotekar.ru/credit/4.htm>.
9. Боднар І.Р. Наслідки фінансової глобалізації для України // Фінанси України. — 2009. — №8. — С. 68-75.

10. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс ; пер. с англ. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 1997. – 1120 с.
11. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики.// З. Варналій. – К.: “Знання”. КОО, 2005. – 302 с..
- 12.Вергелюк Ю. Ю. Банківське кредитування економіки України у посткризовий період [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Вергелюк // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2011. – №1. – С. 101–109.
13. Виговський В. Г. Розвиток аналітичного забезпечення оцінки кредитоспроможності суб’єктів господарювання : автореферат .. канд. екон. наук, спец.: 08.00.09 – бух. облік, аналіз та аудит (за видами екон.діяльності) / Виговський В. Г. – Житомир : Житомирський держ. технол.ун-т, 2017. – 21 с. 156–168.
- 14.Вовчак, О.Д. Кредит і банківська справа [Текст] : підручник / О.Д. Вовчак – Львів : Новий Світ, 2000, 2008. – 560с.
- 15.Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2014/3\(74\)/uazt_2014_3_12.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2014/3(74)/uazt_2014_3_12.pdf)
- 16.Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - Випуску № 17. - С.755-758.
17. Данилина С. А. Централизиация производства и капитала // С. О. Даниліна // Науковий вісник. Одеський національний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2012. –№ 7 (159). – С. 186–196.
18. Дехтяр Н. А. Особливості врахування додаткових (суб’єктивних) факторів при проведенні оцінки кредитоспроможності позичальника-юридичної особи / Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека, І. М. Боярко // Вісник Національного банку України. – 2015. – № 4. – С. 71–75.

19. Діяльність банків на кредитному ринку в умовах асиметрії інформації / За ред. Л. В. Кузнецової: [Монографія]. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 289 с.
20. Другов О. О. Аналіз джерел фінансування розвитку малого та середнього бізнесу в Україні / О. О. Другов // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 4. – С. 115–120.
21. Електронний ресурс режим доступу // <https://iser.org.ua/analitika/ekonomichnii-analiz/ogliad-rinku-bankivskogo-kredituvannia>
22. Етапи процесу кредитування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/47830>.
23. Жежерун Ю. В. Міжнародний досвід банківського кредитування малого і середнього підприємництва // Фінансовий простір №1 (25) 2017
24. Жердецька Л. В. Обґрунтування показників для оцінки зон кредитного ризику банків України / Глобальні та національні проблеми економіки, 2015. – № 8. – С. 979–982
25. Жердецька Л. В. Системний банківський ризик: причини та напрями регулювання [Монографія] / Л. В. Жердецька. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2017. – 353 с.
26. Жердецька Л. В. Концептуальні засади системного ризику в банківській справі / Л. В. Жердецька // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». – 2017. – Випуск 14. – Ч. 1. – С. 94 – 98.
27. Іванілов О. С. Економіка підприємства [Текст] : підручник / О. С. Іванілов. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
28. Класифікація банківських кредитів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/Bank/B009/4901.htm>.
29. Класифікація кредитів комерційних банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,99999999/catid,78/id,716/.

30. Ключко Ю.О. Проблеми малого бізнесу в Україні [Текст] / Ю.О. Ключко // Економіка України. – 2010. – № 1. – 48с.
31. Корецька Н. Процес концентрації ринку банківських послуг України: оцінка та стратегії позиціонування. Економічний форум. 2015. № 21. С. 53–58.
32. Корж М.А. Пряме іноземне інвестування в умовах фінансової глобалізації // Фінанси України. – 2011. – №12. – С. 61-76.
33. Кретов Д. Ю. Періодизація кредитної діяльності банків України / Д. Ю. Кретов // Вісник Одеського національного університету. Серія: «Економіка». – 2016. – Т. 21. – № 5 (47). – С. 158–163.
34. Кретов Д. Ю. Вплив розвитку економіки на циклічність розвитку кредитної діяльності банку / Д. Ю. Кретов // Науковий журнал «Молодий вчений». – 2015. – № 7 (22)
35. Кретов Д. Ю. Гроші, фінанси і кредит/ Д. Ю. Кретов // «Особливості розвитку кредитування банками України корпоративних клієнтів»: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.
36. Кретов Д. Ю. Кредитна діяльність банків в умовах фінансової глобалізації / Д. Ю. Кретов // Проблеми та перспективи розвитку фінансів у сучасному світі: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 22-23 жовтня 2015 р. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – С. 115–117. (0,13 д.а.)
37. Кретов Д. Ю. Особливості розвитку кредитування банками України корпоративних клієнтів / Д. Ю. Кретов // Електронне наукове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». – 2017. – № 17. – С. 665–671.
38. Кретов Д. Ю. Проблеми розвитку контрциклічного регулювання банківської діяльності / Д. Ю. Кретов // Актуальні питання економічних наук: Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 червня 2015 р. – Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2015. – С. 88–92.

39. Кретов Д. Ю. Особливості макропруденційного регулювання банків в умовах економічної циклічності/ Д. Ю. Кретов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: "Міжнародні економічні відносини та світове господарство". – 2017. – № 13. – Ч. 1. – С. 141–146. (0,71 д.а.)
40. Крухмаль О. В. Джерела та проблеми фінансування малих підприємств в Україні / О. В. Крухмаль, Л. Б. Криворучко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2010. – № 2. – (Серія «Фінанси і кредит»).
41. Кузнєцова Л. В. Вплив банківської системи України на розвиток малого і середнього бізнесу / Л. В. Кузнєцова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – № 2 (45). – С. 249–254.
42. Лагутін, В.Д. Кредитування [Текст] : навч. посіб. / В.Д. Лагутін – Київ : Знання, 2002. – 215 с.
43. Лащ Т.А. Проблеми банківського кредитування малого підприємництва / Т.А.Лащ// Економічний простір. – 2009. - №23/1. С.155.
44. Мале і середнє підприємництво в Україні: стан розвитку та регіональні відмінності (2012—2016 роки). — К.: Проект USAID "Впевнений бізнес — заможна громада", Центр міжнародного приватного підприємництва, 2016.
45. Механізм кредитування: суть й основні елементи [Електронний ресурс].— — Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/Bank/B008/4802.htm>
46. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://data.gov.ua/dataset/resource/>.
47. Остролуцький М., Мельник Т. Концентрація банківського сектора: оцінювання та аналіз. Вісник НБУ.2012. № 5. С. 35–39.
48. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
49. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

- 50.Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. - [Електронний ресурс]. -
Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/>
- 51.Офіційний сайт Світового банку[Електронний ресурс] – Режим доступу до
ресурсу - <http://www.worldbank.org>
52. Павловська К. Аналіз динаміки показників концентрації на банківському
ринку України як чинника інтенсивності конкурентної боротьби. URL: -
<http://intkonf.org/pavlovska-kv-analiz-dinamiki-pokaznikiv-kontsentratsiyina-bankivskomu-rinku-ukrayiniyak-chinnika-intensivnosti-konkurentnoyi-borotbi>
53. Панцир С.І. Мале та середнє підприємництво: статистичний політичний
огляд та медіааналіз (Вінницька, Дніпропетровська, ІваноФранківська,
Миколаївська, Одеська, Сумська, Харківська, Черкаська, Чернівецька,
Чернігівська області) / [Панцир С.І., Кульчицька К.А., Різниченко К.М.,
Шуміхін С.В.]. — К., Центрміжнародного приватного підприємництва,
2015.
- 54.Показники банківської системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.
- 55.Поняття про банківський кредит і принципи кредитування [Електронний
ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/bank/20606/>.
56. Поповенко Н. С. Державна підтримка розвитку малого бізнесу в Україні /
Н. С. Поповенко, О. В. Ганенко // ЕКОНОМІКА: реалії часу. – 2012. – № 1
(2). – С. 126–132.
57. Принципи кредитної політики, організація кредитної роботи в банках
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://www.refine.org.ua/pageid-5614-3.html>
- 58.Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: закон України:
прийнятий 07.12.2000 р. № 2121-XIV / Верховна Рада України. – Офіційний
текст. - Режим доступу до Закону //
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

59. Про програму мікрокредитування в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу.: - <http://microcredit.com.ua/ukr/programme/>
60. Проблеми кредитування малого й середнього бізнесу [Електронний ресурс] / Простобанк Консалтинг. — Режим доступу: http://www.prostobank.com/probl_kredituvannya_malogo_serednogo_biznesu
61. Програма мікрокредитування в Україні // Загальна інформація [Електронний ресурс]. Режим доступу.: - <http://www.microcredit.com.ua/ukr/info>
62. Програма мікрокредитування в Україні // Цільові групи [Електронний ресурс]. Режим доступу.: - <http://microcredit.com.ua/ukr/info>
63. Програма мікрокредитування в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу.: - <http://www.microcredit.com.ua/ukr/duf>
64. Прозоров Ю. Концентрація банківської системи України: подальші перспективи. Вісник Національного банку України. 2003. № 1. С. 54–56.
65. Процентні ставки : статистичний випуск. – Національний Банк України, 2015. – № 12.
66. Процентні ставки за активними і пасивними операціями НБУ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: – <http://index.minfin.com.ua/index/rate/nbu/>
67. Процес кредитування в комерційних банках [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/bank/19744/>.
68. Пшик Б. Регіональні аспекти концентрації банківського капіталу. Капіталізація: проблеми розвитку та кількісного виміру: матеріали круглого столу (21 грудня 2006 року, м. Львів) / відп. ред. М. Козоріз. Львів: Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ, 2007. С. 70–82.
69. Савлук, М.І. Гроші та кредит [Текст] : конспект лекцій / М.І.Савлук – Київ : Українська фінансово-банківська школа, 2002. – 598 с. – ISBN 978-966-680-313-2.

70. Сич О. А. Перспективи кредитування малого бізнесу державними банками / О. А. Сич, К. І. Дьокіна // Молодий вчений. – 2018. – № 1. – С. 982-986.
71. Спяк Г. Інформаційне забезпечення кредитної діяльності банку в контексті її оптимізації / Г. Спяк, Б. Сас // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. - 2014. - Вип. 19(1). - С. 146-154
72. Стратегія розвитку малих і середніх банків у контексті глобалізаційних та євроінтеграційних процесів // Вісник НБУ. – 2005. № 1. – С. 50-51.
73. Стратегія розвитку малих і середніх банків у контексті глобалізаційних та євроінтеграційних процесів // Вісник НБУ. – 2005. – № 1. – С. 50–51
74. Тарасевич Н. В. Впровадження міжнародного досвіду банківського кредитування суб'єктів малого бізнесу / Н. В. Тарасевич, А. В. Марковский//
75. Тетенець Т.А., Чиж Д.А. Актуальні проблеми та перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в республіці Білорусь // Економічний вісник університету. Серія: економіка та управління. 2017 № 33/1 с.182-190
76. Ткаченко, О. І. Кредитна політика банків України [Текст] / О. І. Ткаченко, Ю. С. Фоменко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – № 2. – С. 158–165.
77. Труш І. Є. Міжнародний досвід з кредитування малого підприємництва та його адаптація до особливостей національної економіки//Держава та регіони. Серія: економіка та підприємництво. 2013. № 4 (73). С. 104–107
78. Турчак В. В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні / В. В. Турчак Молодий вчений. – 2013. – № 1. – С. 39–44.
79. Турчак В. В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні / В. В. Турчак // Молодий вчений. – 2013. – № 1. – С.39.
80. Уманців Ю.М. Економічна конкуренція в умовах фінансової глобалізації // Фінанси України. – 2009. – №10. – С. 95-106.
81. Хмеленко О.В. Кредитування та контроль: Навч. посібн. / О.В. Хмеленко, В.Я. Вовк. – Х.: ІНЖЕК, 2005. – 240 с.68

82. Черняєва О. І. Кредитування підприємств малого та середнього бізнесу О. І. Черняєва // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 17. – С. 73–75.
83. Шапоренко О. Кредити для малого бізнесу /О.Шапоренко // Бухгалтерія – 2002. – № 52/1. – С. 8 – 9.
84. Шевченко Р. І. Банківські операції; Навч.-метод. посіб. Для самост. вивч. дисц./ Р. І. Шевченко — К.; КНЕУ, 2006. – 155 с.
85. Шемшученко Г. Ю. Фінансово-правове регулювання банківського кредитування: Монографія / Г. Ю. Шемшученко. – К.: ТОВ «Юридична думка», 2006. – 264 с.
86. Шишков Ю. «Невозможное триединство» в эпоху финансовой глобализации // Мировая экономика и международные отношения. – 2012. – №5. – С. 3-14.
87. Шиян Д.Н. Банківське кредитування та економічна динаміка /Д.Н.Шиян // Банківська справа. – 2010. – №1. – С.27-38.
88. Шуркалин А.К. Финансовая глобализация и мировой финансово-экономический кризис // Международная экономика. – 2011. – №11. – С. 5-12.
89. Юнко О. М. Проблеми та перспективи кредитування малого та середнього бізнесу в Україні / Вісник Університету Банківської справи Національного Банку України № 2 (20) – 2014. – С. 193.
90. Яковенко, С. Н. Теоретические аспекты финансирования малого и среднего бизнеса коммерческими банками [Текст] / С. Н. Яковенко, А. А. Лондарь // Политематический сетевой электронный научный журнал Кубанского государственного аграрного университета. Polythematic online scientific journal of Kuban State Agrarian University. – 2013. Т. 91. – № 91. – С.1357–1368.

ДОДАТКИ